

II

(Acte adoptate în temeiul Tratatelor CE/Euratom a căror publicare nu este obligatorie)

DECIZII

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 13 septembrie 2006

referitoare la practica prevăzută la articolul 81 din Tratatul de instituire a Comunității Europene

[Cazul nr. COMP/F/38.456 – Bitum (NL)]

[notificată cu numărul C(2006) 4090]

(Numai textele în limbile engleză, franceză, germană și neerlandeză sunt autentice)

(2007/534/CE)

1. REZUMATUL ÎNCĂLCĂRII

(1) Destinatarii prezentei decizii au luat parte la o încălcare unică și continuă a articolului 81 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, constând în stabilirea prețurilor bitumului rutier în Țările de Jos.

1.1. Sectorul bitumului rutier

(2) Bitumul este un produs secundar în producția de carburanți. În mod normal, este produs în timpul distilării anumitor tipuri de țiței greu. Tipuri diferite de țiței și de rafinării produc diverse tipuri de bitum, care pot fi modificate în continuare prin adăugarea de polimeri pentru a le crește performanța. Bitumul este folosit în principal la producerea asfaltului, unde joacă rolul de adeziv care leagă celelalte materiale. Restul producției de bitum este folosit în diferite aplicații industriale.

(3) Produsul vizat de prezenta decizie este bitumul utilizat la construcția de drumuri și la aplicații similare. Este cunoscut și sub numele de bitum de penetrare, bitum de pavaj sau bitum de asfaltare. Va fi denumit în continuare bitum rutier.

(4) Investigația a arătat că respectivul cartel acoperea teritoriul Țărilor de Jos. Volumul estimat este de aproximativ 62 milioane EUR în 2001, ultimul an întreg al infracțiunii. O trăsătură specială a înțelegerii este că aceasta nu a fost făcută doar de vânzători, cum e cazul de obicei, ci împreună de vânzători și cumpărători. Opt din nouă

furnizori de bitum rutier și șase (în prezent cinci) dintre cele mai mari societăți de construcții rutiere, cumpărători ai produsului, au participat la acest cartel.

(5) Destinatarii menționați în continuare au luat parte la o încălcare unică și continuă a articolului 81 din Tratatul CE, pe teritoriul Țărilor de Jos, încălcare a cărei caracteristică principală a fost înțelegerea reciprocă dintre furnizori și cumpărători asupra prețurilor și a rabaturilor privind produsul în cauză.

1.2. Destinatarii și durata încălcării

(6) Societățile, împreună cu persoanele lor juridice, care au participat la încălcare (dintre ele, unele sunt responsabile ca societăți-mamă) sunt următoarele, pentru perioadele indicate. A se nota că, în cazul unor societăți, mai multe persoane juridice sunt destinate ale prezentei decizii:

Furnizori:

(a) BP: BP plc. de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002, BP Nederland BV de la 1 aprilie 1994 până la 1 ianuarie 2000 și BP Refining & Petrochemicals GmbH de la 31 decembrie 1999 până la 15 aprilie 2002;

(b) Esha: Esha Holding BV, Smid & Hollander BV și Esha Port Services Amsterdam BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;

- (c) Klöckner: Klöckner Bitumen BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și Sideron Industrial Development de la 1 ianuarie 2000 până la 15 aprilie 2002;
- (d) Kuwait Petroleum: Kuwait Petroleum Corporation, Kuwait Petroleum International Ltd și Kuwait Petroleum (Nederland) BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (e) Nynäs: AB Nynäs Petroleum și Nynäs Belgium AB de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (f) Shell: Shell Petroleum NV, The Shell Transport and Trading Company Ltd și Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (g) Total: Total Nederland NV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și Total SA de la 1 noiembrie 1999 până la 15 aprilie 2002;
- (h) Wintershall: Wintershall AG de la 1 aprilie 1994 până la 31 decembrie 1999.

Cumpărători:

- (i) Ballast Nedam: Ballast Nedam NV și Ballast Nedam Infra BV de la 21 iunie 1996 până la 15 aprilie 2002;
- (j) BAM: BAM NBM Wegenbouw BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și Koninklijke BAM Groep NV de la 1 noiembrie 2000 până la 15 aprilie 2002;
- (k) Dura Vermeer: Vermeer Infrastructuur BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002, Dura Vermeer Groep NV de la 13 noiembrie 1998 până la 15 aprilie 2002 și Dura Vermeer Infra BV de la 1 iulie 2000 până la 15 aprilie 2002;
- (l) HBG: HBG Civiel BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (m) Heijmans: Heijmans NV și Heijmans Infrastructuur BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (n) KWS: Koninklijke Volker Wessels Stevin NV și Koninklijke Wegenbouw Stevin BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002.

1.3. Modul de funcționare a cartelului

- (7) Înțelegerile cartelului pot fi caracterizate drept practici de stabilire a prețurilor pentru bitumul rutier în Țările de Jos

între furnizori, între principalii cumpărători, precum și între acești furnizori și cumpărători.

- (8) Elementele probatorii ale existenței cartelului acoperă perioada de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și se referă în principal la stabilirea comună, în mod regulat, a prețurilor brute de vânzare și cumpărare a bitumului rutier, practicând un rabat uniform al prețului brut pentru constructorii de drumuri implicați și a unei reduceri maxime mai mici a prețului brut pentru ceilalți constructori de drumuri.
- (9) Comisia consideră că întregul sistem de reuniuni preparatorii și comune, alături de acordurile rezultate între grupul de furnizori de bitum și grupul de constructori rutieri privind prețurile brute și rabaturile pentru bitumul rutier în Țările de Jos, fac parte dintr-o înțelegere unică și constituie, prin urmare, o încălcare unică a articolului 81 din tratat.

2. AMENZI

2.1. Suma de bază

- (10) Suma de bază a amenzii este calculată în funcție de gravitatea și durata încălcării.

Gravitatea

- (11) În evaluarea gravității încălcării, Comisia ține cont de natura acesteia, de impactul real al acesteia asupra pieței, în cazurile în care acesta poate fi măsurat, și de dimensiunea pieței geografice de referință.
- (12) Având în vedere natura acestei încălcări, faptul că trebuie să fi avut un impact și faptul că a acoperit o parte substanțială a pieței comune, Comisia consideră că întreprinderile destinate ale acestei decizii au comis o încălcare foarte gravă a articolului 81 din tratat.

Tratament diferențiat

- (13) În categoria încălcărilor foarte grave, grila amenzilor probabile face posibilă aplicarea unui tratament diferențiat societăților, astfel încât să se țină cont de capacitatea economică efectivă a contravenienților în aducerea unui prejudiciu grav concurenței. Această abordare este adecvată, atunci când, la fel ca în cazul de față, există diferențe considerabile între cotele de piață respective ale societăților care au participat la încălcare.

- (14) Societățile au fost împărțite în șase categorii, în funcție de importanța lor relativă pe piața de referință în 2001, ultimul an întreg al încălcării.

Efect disuasiv suficient

- (15) Comisia constată că, în practica respectivă, Shell, BP, Total și Kuwait Petroleum au avut cifre de afaceri mondiale în anul 2005, cel mai recent exercițiu financiar dinaintea prezentei decizii, de respectiv 246, 203, 143 și 37 miliarde EUR. Toate celelalte societăți au avut cifre de afaceri mondiale de mai puțin de 10 miliarde EUR.
- (16) Comisia consideră că, în circumstanțele prezentului caz, nu este necesară aplicarea unui factor multiplicator pentru a asigura un efect disuasiv suficient amenzilor în cazul societăților cu cifra de afaceri mondială mai mică de 10 miliarde EUR. Comisia consideră că este adecvat să aplice un factor multiplicator numai în cazul amenzilor pentru Shell, BP, Total și Kuwait Petroleum, în funcție de circumstanțele cazului.

Durata

- (17) Se aplică factori multiplicatori individuali pentru fiecare întreprindere, în funcție de durata încălcării de către fiecare întreprindere, de la 1,5 la 8 ani [a se vedea alineatul (6) de mai sus].

2.2. Circumstanțe agravante și atenuante*Circumstanțe agravante*

- (18) În momentul producerii încălcării, Shell făcuse deja obiectul unor decizii de interdicție ale Comisiei pentru activități de formare a unui cartel ⁽¹⁾. Această recidivă constituie o circumstanță agravantă care justifică o majorare cu 50 % a sumei de bază a amenzii care va fi impusă întreprinderii Shell.
- (19) În timpul inspecțiilor, KWS a refuzat să se supună investigației, fapt care i-a determinat pe inspectorii să solicite ajutorul autorităților naționale din domeniul concurenței și al poliției. Comisia consideră că această obstrucție constituie o circumstanță agravantă care justifică majorarea cu 10 % a sumei de bază a amenzii care va fi impusă întreprinderii KWS.
- (20) Shell, din grupul furnizorilor de bitum, și KWS, din grupul cumpărătorilor de bitum, au o responsabilitate specială ca instigatori și lideri ai cartelului. Ele au fost

forțele motrice ale funcționării cartelului. Acest rol justifică o majorare cu 50 % a sumei de bază a amenzii care va fi impusă companiilor Shell și KWS.

2.3. Aplicarea limitei de 10 % din cifra de afaceri

- (21) Articolul 23 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului ⁽²⁾ prevede că amenda impusă unei companii nu trebuie să depășească 10 % din cifra sa de afaceri. Această limită este aplicată amenzilor calculate pentru Esha (Esha Holding BV, Smid & Hollander BV și Esha Port Services Amsterdam BV) și Klöckner Bitumen BV.

2.4. Aplicarea Comunicării privind politica de clemență din 2002*Imunitate*

- (22) BP a fost prima întreprindere care a informat Comisia de existența unei înțelegeri privind bitumul în Țările de Jos, iar Comisia i-a acordat imunitate condiționată în ceea ce privește amenzile, în conformitate cu punctul 15 din comunicare. BP a colaborat pe deplin, permanent și rapid de-a lungul procedurii administrative a Comisiei. BP a pus capăt implicării sale în presupusa încălcare nu mai târziu de momentul în care a furnizat elemente probatorii în cadrul comunicării privind politica de clemență și nu a luat măsuri pentru a constrânge alte companii să ia parte la încălcare. Prin urmare, BP îndeplinește condițiile pentru a beneficia de o imunitate deplină în ceea ce privește amenzile.

Punctul 23 litera (b) prima liniuță (reducere de 30-50 %)

- (23) Kuwait Petroleum a fost următoarea întreprindere care a contactat Comisia conform Comunicării privind politica de clemență și a fost prima întreprindere care a îndeplinit condițiile de la punctul 21 al acesteia. Elementele probatorii oferite de Kuwait Petroleum au consolidat prin natura lor capacitatea Comisiei de a demonstra faptele respective, prin urmare au reprezentat o valoare adăugată pentru cele aflate în posesia Comisiei în acel moment. Această valoare adăugată a fost semnificativă, deoarece a coroborat informațiile existente și, alături de informațiile aflate deja în posesia Comisiei, a ajutat Comisia să dovedească încălcarea. Trebuie luat în considerare faptul că BP nu a participat în mod regulat la ședințele de consultare cu cumpărătorii, iar Kuwait Petroleum a fost prima întreprindere care a oferit elemente probatorii directe asupra acestei trăsături principale a funcționării cartelului. Conform punctului 23 din Comunicarea privind politica de clemență, Kuwait Petroleum îndeplinește, prin urmare, condițiile pentru a beneficia de o reducere a amenzii între 30 % și 50 %.

⁽¹⁾ Decizia 86/398/CEE a Comisiei din 23 aprilie 1986 privind o practică în conformitate cu articolul 85 din Tratatul CEE (IV/31.149 – Polypropylene, JO L 230, 18.8.1986, p. 1) și Decizia 94/599/CE a Comisiei din 27 iulie 1994 privind o procedură în temeiul articolului 85 din Tratatul CE (IV/31 865 – PVC, JO L 239, 14.9.1994, p. 14).

⁽²⁾ JO L 1, 4.1.2003, p. 1. Regulament, astfel cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul (CE) nr. 1419/2006 (JO L 269, 28.9.2006, p. 1).

- (24) Pentru calculul exact al reducerii amenzii ce urmează a fi impusă întreprinderii Kuwait Petroleum, trebuie luat în considerare faptul că cererea de clemență depusă de Kuwait Petroleum și elementele probatorii ulterioare oferite în cadrul acesteia au ajutat Comisia să demonstreze faptele în cauză, grație nivelului detaliilor oferite. Cu toate acestea, trebuie, de asemenea, luat în considerare faptul că cererea a fost făcută la mai mult de unsprezece luni după ce Comisia efectuase deja inspecțiile și doar după ce Comisia le trimisese părților o solicitare de informații cerând informații concrete detaliate despre evenimente. Mai mult, Comisia consideră grav faptul că anumite declarații importante făcute de Kuwait Petroleum în legătură cu presupusa participare a ExxonMobil în cartel au fost ulterior reformulate și nu au putut fi folosite drept element probatoriu împotriva acestei companii. Comisia conchide că Kuwait Petroleum are dreptul la o reducere de 30 % din amenda care i s-ar fi aplicat în mod normal.
- Alte cereri de clemență*
- (25) Shell a depus, de asemenea, o cerere în temeiul secțiunii B din Comunicarea privind politica de clemență, dar nu i s-a propus nici un tratament favorabil, din cauza absenței unei valori adăugate semnificative.
- (26) Nynäs și Total au susținut, la rândul lor, că i-au oferit voluntar Comisiei elemente probatorii autoincriminatorii. Comisia consideră însă că informațiile oferite nu au constituit o valoare adăugată semnificativă pe baza căreia Comisia ar putea acorda o reducere a amenzii.
- (27) Wintershall susține că ar trebui să fie protejată de cererea depusă de BP. Dar Wintershall continuă să fie o întreprindere diferită de BP, iar întreprinderea BP, și nu Wintershall, a fost cea care a hotărât să ceară imunitate Comisiei.
- BAM Groep NV de la 1 noiembrie 2000 până la 15 aprilie 2002;
- (c) BP: BP plc. de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002, BP Nederland BV de la 1 aprilie 1994 până la 1 ianuarie 2000 și BP Refining & Petrochemicals GmbH de la 31 decembrie 1999 până la 15 aprilie 2002;
- (d) Dura Vermeer: Vermeer Infrastructuur BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002, Dura Vermeer Groep NV de la 13 noiembrie 1998 până la 15 aprilie 2002 și Dura Vermeer Infra BV de la 30 iunie 2000 până la 15 aprilie 2002;
- (e) Esha: Esha Holding BV, Smid & Hollander BV și Esha Port Services Amsterdam BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (f) HBG: HBG Civiel BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (g) Heijmans: Heijmans NV și Heijmans Infrastructuur BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (h) Klöckner: Klöckner Bitumen BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și Sideron Industrial Development BV de la 1 ianuarie 2000 până la 15 aprilie 2002;
- (i) Kuwait Petroleum: Kuwait Petroleum Corporation, Kuwait Petroleum International Ltd și Kuwait Petroleum (Nederland) BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (j) KWS: Koninklijke Volker Wessels Stevin NV și Koninklijke Wegenbouw Stevin BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (k) Nynäs: AB Nynäs Petroleum și Nynäs Belgium AB de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (l) Shell: Shell Petroleum NV, The Shell Transport and Trading Company Ltd și Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002;
- (m) Total: Total Nederland NV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și Total SA de la 1 noiembrie 1999 până la 15 aprilie 2002;
- (n) Wintershall AG de la 1 aprilie 1994 până la 31 decembrie 1999.

3. DECIZIE

- (28) Următoarele companii au încălcat articolul 81 din tratat prin stabilirea comună, în mod regulat, pentru perioadele indicate, a prețurilor brute de vânzare și cumpărare a bitumului rutier în Țările de Jos, practicând un rabat uniform al prețului brut pentru constructorii de drumuri implicați și a unei reduceri maxime mai mici a prețului brut pentru ceilalți constructori de drumuri:
- (a) Ballast Nedam: Ballast Nedam NV și Ballast Nedam Infra BV de la 21 iunie 1996 până la 15 aprilie 2002;
- (b) BAM NBM: BAM NBM Wegenbouw BV de la 1 aprilie 1994 până la 15 aprilie 2002 și Koninklijke

- (29) Pentru încălcările menționate în alineatul anterior se impun următoarele amenzi:
- (a) Ballast Nedam: Ballast Nedam NV și Ballast Nedam Infra BV, în mod solidar: 4,65 milioane EUR;
 - (b) BAM NBM: BAM NBM Wegenbouw BV: 13,5 milioane EUR, din care Koninklijke BAM Groep NV este responsabilă solidar pentru 9 milioane EUR;
 - (c) BP: BP plc.: 0 milioane EUR, din care BP Nederland BV este responsabilă solidar pentru 0 milioane EUR, iar BP Refining & Chemicals GmbH este responsabilă solidar pentru 0 milioane EUR;
 - (d) Dura Vermeer: Vermeer Infrastructuur BV: 5,4 milioane EUR, din care Dura Vermeer Groep NV este responsabilă solidar pentru 3,9 milioane EUR și Dura Vermeer Infra BV este responsabilă solidar pentru 3,45 milioane EUR;
 - (e) Esha: Esha Holding BV, Smid & Hollander BV și Esha Port Services Amsterdam BV, în mod solidar: 11,5 milioane EUR;
 - (f) HBG: HBG Civiel BV: 7,2 milioane EUR;
 - (g) Heijmans: Heijmans NV și Heijmans Infrastructuur BV, în mod solidar: 17,1 milioane EUR;
 - (h) Klöckner: Klöckner Bitumen BV: 10 milioane EUR, din care Sideron Industrial Development BV este responsabilă solidar pentru 9 milioane EUR;
 - (i) Kuwait Petroleum: Kuwait Petroleum Corporation, Kuwait Petroleum International Ltd și Kuwait Petroleum (Nederland) BV, în mod solidar: 16,632 milioane EUR;
 - (j) KWS: Koninklijke Volker Wessels Stevin NV și Koninklijke Wegenbouw Stevin BV, în mod solidar: 27,36 milioane EUR;
 - (k) Nynäs: AB Nynäs Petroleum și Nynäs Belgium AB, în mod solidar: 13,5 milioane EUR;
 - (l) Shell: Shell Petroleum NV, The Shell Transport and Trading Company Ltd și Shell Nederland Verkoopmaatschappij BV, în mod solidar: 108 milioane EUR;
 - (m) Total: Total Nederland NV: 20,25 milioane EUR, din care Total SA este responsabilă solidar pentru 13,5 milioane EUR;
 - (n) Wintershall AG: 11,625 milioane EUR.
- (30) Companiile menționate mai sus pun imediat capăt încălcărilor menționate la alineatul (29), dacă nu au făcut-o deja. Se abțin de la repetarea oricărui act sau oricărei conduite menționate la alineatul (29), și de la oricare act sau conduită cu același scop sau efect sau unul asemănător.
- (31) O versiune neconfidențială a deciziei va putea fi găsită în versiunile lingvistice autentice ale cazului pe website-ul DG Concurență la adresa: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html
-